

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

Σ' ἐγλύκαινε ἡ ἀνοιξί καὶ σένα μιὰ φορά,
Δροσία κι' οὐράνιαις εὐωδιαις τὰ φύλλα σου σκορποῦσαν,
Καὶ στ' ἀνθισμένα σου κλαριά, μὲ ἄδολη χορά,
Ἡ πεταλούδαις παιζανε, τάπιδόνια κελαΐδοῦσαν.

Μὰ τόρα ποῦ σὲ πλάκωσε φθινόπωρο βαρύ,
Πέσαν τὰ φύλλα σου ξερά, καρδιά μου ἔνα, ἔνα
Καὶ τῆς ἀγάπης ἡ φωτιά τὴν ὥρα καρτερεῖ,
Γιὰ νὰ τὰ κάψῃ μονομιᾶς κεῖ ποῦνε σφοριασμένα.

Οὐλ' οἱ παληροὶ συντρόφοι σου σ' ἀφῆκαν μ' ἀπονιά,
Ἄνδρινια, ἀνθία, εὐωδιαις καὶ πεταλούδαις πᾶνε! . . .
Τόρα σ' αὐτὴν τὴν ἔρημη καὶ ὅκτεινή γωνιά,
Τὰ νυχτοπούλια ψυάζονται καὶ τὰ θεριὰ βογγᾶνε.

Ἡ ἀναμνήσεις κλαῖν' ἐκεῖ κ' ἡ μαύραις συμφοραῖς.
Σὰν φύλλα δέρνει δὲ βοριᾶς καὶ ἡ ἀνεμοζάλη,
Παληροὶ ἀγάπαις, δνειρα, καὶ πόθους, καὶ χαραῖς . . .
Φτωχὸν καρδιά! καμμιάν αὐγὴ θὰ ξανανθίσῃς πίλι;

▲ II. Ταγχόπουλος

Ο ΚΥΚΝΟΣ

Τὸς ὠραίον τοῦτο ὑπερήφανον πτηνόν,
Τοῦ ὁποσοῦ τὸ δόνομα ἀντηχεῖ εἰς
τοὺς μέθους, εἰς τὰς παροιμίας, εἰς
τὰ μελοδράματά μας σήμερον δυστυχῶς
εἶναι σχεδὸν ἀγνωστὸν ἐν Ἑλλάδι.

Ο κύκνος ὑπὸ ζωολογικὴν ἔποψιν εἶναι
πρῶτος ἔξαδελφος τῆς χνούς καὶ τῆς νίσ-
σης. Ὡς ἡ νῦσσα πλέοντες ἐπὶ τῶν πρέμων
ὑδάτων τῶν λιμνῶν, τῶν μεγάλων ποτα-
μῶν, τρεφόμενος ἐξ ὑδατοθίων φυτῶν καὶ
ἐντόμων.

Αλλ' ἐνῷ εἰς τὴν νῦσσαν θαυμάζομεν
τὴν εὐστροφίαν τῶν κινήσεων καὶ τὴν
ἐπιτηδειότητα τοῦ νὰ βιθίζεται ως δρι-
στος δύτης μέχρι τοῦ πιθμένος τῶν ὑδά-
των, εἰς τὸν κύκνον θαυμάζομεν τὸ ἐπι-
βατικὸν τοῦ ἀναστήματος (ὁ κύκνος εἰ-
ναι τὸ μεγαλύτερον πτηνὸν τῆς Εὐρώ-
πης). Τὸ πτέρωμά του εἶναι κατάλευκον.
"Οταν πλέη ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὑψόνει ὀλί-
γον τὰς πτέρυγας καὶ τὰ μεγάλα μαλακά
καὶ μεταξοειδῆ πτερά νεύουσι μετὰ χάρι-
τος ως ριπίδιον ὠραίας γυναικὸς συνι-
στάμενον ἐξ ἐλαφρῶν ως ἀφρός πτερῶν.
"Οταν ὁ κύκνος πορεύεται ἐπὶ τοῦ ὑδα-
τος κατ' εὐθεῖαν, χαράσσει ἐν τῇ γαλήνῃ
τῆς ἐπιφανείας αὔλακα μικρῶν κυρτούμε-
νων κυμάτων, ως λέμβος ἴστιοφόρος δια-
σχίζουσα μὲ τὴν ἐλαφρὰν πρωινὴν αὔραν
τὴν πρεμοντὴν εἰπίθενειν τῆς θαλάσσης,
διὰ τοῦτο τὰ ἴστιοφόρα πλοῖα συχνάκις
παραβάλλονται ὑπὸ τῶν ρωμαντικῶν μυ-
θοστοριογράφων πρὸς κύκνους. Ο λαι-
μὸς τοῦ κύκνου εἶναι πολὺ μακρύς, ὀλλ'
ἐπειδὴν εἶναι καὶ ἀναλόγως ἰσχυρός καὶ
κρατεῖται μετ ἀπεριγγάπτου χάριτος ὑ-
ψηλά, σχηματίζων ὠραίαν καμπύλην, δὲν
εἶναι δοχεῖμος μ' ὅλον τὸ ὑπερβολικὸν μῆ-
κος του. Ἡ ἐκφραστικὴ κεφαλὴ του τόσον
ὑπεροφάνως ὑψηλὰ κρατουμένη δίδει εἰς
τὸ πτηνὸν τοῦτο ἐκφραστὸν βασιλικῆς με-
γαλοπρεπείας.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ εὐρίσκο-
μεν τὸν Δία λαμβάνοντα μορφὴν κύκνου
ὅπως ἀπατήσῃ τὴν Αήδαν, ἡ ἀνύποπτος
κόρη περισφίγγει καὶ θωπεύει τὸ ὠραίον
ῆμερον πτηνόν, καὶ... ὦ τῆς ἀπάτης! τί-
κτει μετὰ ταῦτα δύο φά, (ῶν τὸ ἔν ἐμ-
πειριζεῖ τὸν Κάστορα καὶ τὸν Πολυδεύ-
κην, τὸ δὲ ἔτερον τὴν Ἐλένην) Ἀλλὰ καὶ
εἰς τὴν ἀνατολικὴν μυθολογίαν ἀναφί-
νεται ὁ κύκνος ως φίλος τῶν γυναικῶν
«ἐν γάρ κενεοῖσι φιλάμασι ἀδέα τέρψις».

Ἡ σκανδινανικὴ μυθολογία μᾶς ἀναφέ-

ρει βασιλόπαιδας λαμβάνοντας μορφὴν κύ-
κνου καὶ φέροντας ἐπὶ τῶν ώμων τῶν τὰς
ἀδελφάς των διὰ μέσου τοῦ ἀέρος.

"Ολοὶ γνωρίζομεν τὸν κύκνον ἐν τῷ
μύθῳ τοῦ Λέσενγριν τοῦ ἵπποτου τοῦ κύ-
κνου (Schwaanen-Ritter), καὶ ἐμάθομεν δι-
ό θνησκῶν κύκνος ἄρει ἄσμα οὐρανίου με-
λωδίας.

Πλὴν ἀς ἀφίσωμεν πλέον τὴν μυθολο-
γίαν τοῦ κύκνου καὶ ἀς τραπῶμεν εἰς θε-
τικώτερα πράγματα.

Ποῦ κατοικοῦσιν οἱ κύκνοι;

Εἰς τὰς χώρας «τοῦ μεσονυκτοῦντος
ἡλίου» "Ολοὶ ἐμάθομεν ἐν τῷ σχολειῷ δι-
τί εἰς τὰς πέριξ τοῦ πόλου χώρας, δὲ
ἡλίος τὸν μὲν χειμῶνα ἐπὶ τίνας μῆνας οὐδόλως
ἀνατέλλει ἐνῷ τὸ θέρος τούναντίον· ἐπὶ
μῆνας δὲοκλήρους κάμνει περιστροφικῶς
τὸν γύρον τοῦ δρչιοντος χωρὶς νὰ δύῃ,
ἄλλ' ὀλίγοι θὰ είχον τὸ εὐτύχημα ν'
ἀποκομιδώσιν ἐκ τῆς ξηρᾶς διδασκαλίας
τῆς γεωγραφίας ἐντύπωσιν τίνα περὶ τοῦ
Land der Mitternacht-Sonne.

Φαντασθῆτε χώρας τῶν δοπίων μόνον τὰ
παράλια κατοικοῦσιν ἐνῷ τὰ μεσόγεια
σπανίως βλέπουσιν ἀραιούς τίνας ἐπισκέ-
πτας ποιμένας ἢ κυνηγούς. Ο ἡλίος διὰ
τῶν δόδοκρόων ἀκτίνων του κατορθοῖ
τὴν ἀνοιξιν νὰ τάξῃ τὸν κρυστάλλινον
πέπλον ὃστε σκεπάζει τὴν πεδιάδα, κά-
τωθε. δὲ αὐτοῦ ἀναφάίνονται πράσινι
λειμῶνες περικλείοντες πολλὰς λίμνας
ἐντός τῶν δοπίων κατοπτρίζεται δὲ γα-
λανὸς βρέστιος οὐρανὸς μὲ τὸ ἀσθενὲς ἀ-
νοικτὸν χρῶμα του. Μεγίστην νηνεμίαν ἐπι-
κρατεῖ, δὲ ἡλίος διστὶς δὲν ὑψοῦται πολὺ^ά
ἄνω τοῦ δρᾶσιοντος δὲν λάπμει δὲν καίει,
ἄλλ' ἐκπέμπει γλυκεῖαν θερμότητα καὶ ρο-
δινὸν φῶς, διπτωνὴ ἐπὶ τοῦ πρασίνου τα-
ππιος τῆς χλόης τὰς γιγαντιαίας σκιὰς
τῶν κιονοφόρων δένδρων τὰ δόπια «οἱ
φίοινικες τοῦ Βορρᾶ» ἀνψιοῦνται σιωπηλοὶ
πέριξ τῶν λιμνῶν.

Αἴψης διακόπτεται ἡ ἀκρα πόνυχα ὑπὸ^ά
γηρεῶν δαλπιγγοειδῶν ἱχών, ἐπὶ τοῦ οὐ-
ρανοῦ βλέπετε πολλὰ μελανὰ σημεῖα εἰς
εὐθεῖαν γραμμὴν τιθέμενα καὶ ταχέως
προχωροῦντα. Ο δύκος τῶν σημείων αὐ-
ξάνει δύον πλανιάζουσι. Σδές φίνεται διτὶ^ά
βλέπετε ἐν τῷ ἀέρι στόλον πλέοντα, ἔ-
χοντα τὴν ναυαρχίδα ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τὰ
λοιπὰ πλοῖα εἰς κανονικάς φάλαγγας το-
ποθετημένα. Μετ' οὐ πολὺ διάκρινετε διτὶ^ά
πλέων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ στόλος συνίστα-
ται ἐκ λευκῶν κύκνων, ἀκούετε τὸν ἱχόν

τῶν ρωμαλέων πτερύγων τυπτόντων τὸν
ἀέρα. Οι κύκνοι κατέρχονται καὶ κάθην-
ται ἐπὶ τῆς χλόης, λούνονται ἐν τῷ ψυχρῷ
ὑδατι τῆς λίμνης καὶ διέρχονται τὸ με-
γαλείτερον μέρος πλέοντες ἐπὶ τοῦ ὑδατος
καὶ ἀλιεύοντες ἐντὸς αὐτοῦ, εὐχυμα χόρτα
καὶ ἔντομα.

Ολίγον μετὰ ταῦτα ἐκτελοῦσι τοὺς γά-
μους τῶν, δὲ οἰκογενειακός βίος τῶν κύ-
νων, δὲν εἶναι χαλαρὸς ως δὲ τῶν χνῶν
καὶ τῶν νυδῶν, τὰ δοπία ζῶσιν ἐν πο-
λυγαμίᾳ. Ἐνῷ δὲ γίνεται σύντροφις τοῦ
βίου του, δὲ σύγνοις του, ἐμπαθῶς ἀλλη-
λοαγαπῶνται οἱ δύο σύζυγοι. Ομοῦ κα-
ταδεκεύασοντιν ἐντὸς τῶν καλαμῶν ἐπὶ
τῆς χόρτης φωλεάν ἐκ βρύων καὶ ξηρῶν
χόρτων ἐντὸς τῶν δοπίων δὲ θήλαις πά-
πετε ἔως δικτὼ εὐμεγή θη πρασινωπά ωά,
τὸν καρπὸν τοῦ ἔρωτός των. Ἐξ δοκολή-
ρους ἐβδομάδας διαρκεῖ δὲ περιστές τῶν
μεγάλων τούτων ωάν, ἀλλ' εὐτύχως δρ-
οντινούς κύκνος βοιθεῖ καὶ αὐτὸς ἀντικαθι-
στῶν καθ' ἐκάστην ἐπὶ δράσ τινάς τὸ θῆ-
λαι, καὶ οὕτως ἐκκολαπτονται τέλος οἱ νε-
ογονοί. Ο κύκνος μετὰ θάρρους καὶ ιππο-
τισμοῦ ὑπερασπίζεται τὴν σύζυγον καὶ
τὰ τέκνα του κατὰ παντὸς ἐχθροῦ. Ἄλ-
λοι μόνον εἰς τὸν ἀπρόσεκτον διαβάτην δ-
στις πλανιάζει εἰς τὴν φωλεάν, δὲ κύκνος
καταφέρει διὰ τῶν πτερῶν του ισχυρό-
τατα «γρονθοκοπήματα» καὶ ὑπάρχοντι
παραδειγμάτα διτὶ οἱ κύκνοι έθραυσαν
τοιουτορέπως διστά, (χείρας καὶ βραχίο-
νας ἀνθρώπων).—Οι μικροὶ κύκνοι δὲν εί-
ναι ωραῖοι, δομούσιοι πρὸς χνάρια, τὸ
χρῶμα των εἶναι στακτί καὶ ἀκόμη ἀφοῦ
μεγαλώσωσι πρέπει νὰ παρέλθωσι ἐπὶ
ἔως ὅτου γείνονται κατάλευκοι. Ο κυνη-
γὸς διμως κατὰ προτίμουσιν σκοπεῖ τοὺς
καταφέρει διὰ τῶν πτερῶν του ισχυρό-
τατα «γρονθοκοπήματα» καὶ ὑπάρχοντι
παραδειγμάτα διτὶ οἱ κύκνοι έθραυσαν
τοιουτορέπως διστά, (χείρας καὶ βραχίο-
νας ἀνθρώπων).—Οι μικροὶ κύκνοι δὲν εί-
ναι ωραῖοι, δομούσιοι πρὸς χνάρια, τὸ
χρῶμα των εἶναι στακτί καὶ ἀκόμη ἀφοῦ
μεγαλώσωσι πρέπει νὰ παρέλθωσι ἐπὶ
ἔως ὅτου γείνονται κατάλευκοι. Ο κυνη-
γὸς διμως κατὰ προτίμουσιν σκοπεῖ τοὺς
καταφέρει διὰ τῶν πτερῶν του ισχυρό-
τατα «γρονθοκοπήματα» καὶ ὑπάρχοντι
παραδειγμάτα διτὶ οἱ κύκνοι έθραυσαν
τοιουτορέπως διστά, (χείρας καὶ βραχίο-
νας ἀνθρώπων).—Οι μικροὶ κύκνοι δὲν εί-
ναι ωραῖοι, δομούσιοι πρὸς χνάρια, τὸ
χρῶμα των εἶναι στακτί καὶ ἀκόμη ἀφοῦ
μεγαλώσωσι πρέπει νὰ παρέλθωσι ἐπὶ
ἔως ὅτου γείνονται κατάλευκοι.

νος ἀγρίων κύκνων ἐρχομένων ἐκεῖ ἐκ τῆς Σκανδιναυσίας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Θεσσαλονίκης πωλοῦνται τὰ πελώρια πτνά. Ὁ κύκνος μόνον διὰ σφαιρίας καταβάλλεται. Τὸ πτνὸν τοῦτο τὸ ὅποιον ἡτο τόδον γνωστὸν εἰς τὴν ἀρχαιότητα βεβαιῶς εἶχε τότε πολὺ μεγαλειτέραν διάδοσιν εἰς τὰς πέριξ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους χώρας, φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ καταστροφὴ τῶν δασῶν μετέβαλε τοὺς τότε ἡρέμα ρέοντας ποταμοὺς τῆς Ἑλλάδος εἰς ρεύματα ἐναλλάξ ξηρὰ καὶ μανιωδῶς πλημμυροῦντα εἰς τὰ ὅποια βεβαιῶς ὁ κύκνος δὲν εὐρίσκει τοὺς πρόδες ὑπαρξίν του ἀπαραιτήτους δρούς

"Εχει δέ κύκνος σημασίαν ύπό κτηνοτροφικήν ἔποψιν;

Βεβαίως ὑπάρχουσιν ἡμεροὶ κύκνοι οἰτινες ἐκτρέφονται ἐντὸς λιμνῶν καὶ ποταμῶν ὡς χῆνες. "Ἄς μὴ ἔξετάδωμεν ἐὰν οἱ λευκοὶ οὗτοι ὥραιοι κύκνοι κατάγονται ἐκ τῶν ἀγρίων κύκνων τῆς Σκανδιναυσίας, ἐὰν οἱ κύκνοι τῶν μεγάλων Ἐλβετικῶν λιμνῶν ἀνήκουσιν εἰς ἄλλο ζωολογικὸν εἶδος. 'Εκεῖνο τὸ δόποιον μᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερον εἶνε διὰ τὸν Ἀντραλία οὐπάρχουσι μέλανες κύκνοι, μικρότεροι τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ἀλλ' ἐπίσης ὥραιότατοι. Οἱ κύκνοι οὗτοι, εἰς οὓς δηθεὶρει καὶ τὸ σηνομά του δὲ ἐν Αὐστραλίᾳ Κυκνοπόταμος (*Swan-river*), μεταφερθέντες εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐξημερώθησαν εὐκόλως καὶ πολλαπλασιάζονται εὐκόλως.—Τὸ κρέας τοῦ κύκνου ὡς ἄδει εἴπομεν δὲν εἶνε ἀξιοπεριφρόνητον ὅταν προέρχεται ἐκ πτηνῶν μὴ ὑπερβάντων τὴν ἐφοβικὴν ἡλικίαν, ἀλλ' οἱ κυνηγοὶ τοῦ Βορρᾶ ἔχουσι μέθοδον νὰ καθιστῶσι καὶ τὸ κρέας τῶν μεγάλων κύκνων ἐδώδιμον διὸ τοῦ ἔχεις μέσου τὸ τέμνουσιν εἰς τεμάχια καὶ τὰ θέτουν ἐντὸς δῖους μετὰ ὀλίγου ἀλατος. Τοιουτοτρόπως τὸ κρέας συντηρεῖται ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ ἐδόμιμάς «ώς τουρσί» καὶ ψήσταται ζύμωσιν (οὐχὶ σῆψιν) διὰ τῆς δόποιας γίνεται τρυφερόν. Τὴν μέθοδον ταύτην ἔχω δοκιμάσει ὁ Ἰδιος ἐπὶ κρέατος κύκνου καὶ τὴν εὐρίσκω ἀξιοδύστατον (τόδον μᾶλλον καθόδον αὔτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς ἄλλα σκληρὰ κρέατα βρεια κτλ) μὲ τὴν παρατήρησιν ὅμως ὅτι πρέπει νὰ πλυθῇ τὸ κρέας πρὶν μαγειρευθῆ ἵνα ἀφαιρεθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον· ἡ γεῦσις καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ δῖους ἔτις εἶναι μὲν εὐχάριστος εἰς τοὺς βορείους λαούς, ἀπαρέσκει ὅμως εἰς τοὺς λαούς οἵτινες καρυκεύουσι τὰ φαγητά των διὰ τῆς τομάτας ἡ δόποια ἔχει δξύπτητα εὐγενεστέραν καὶ δρωμα λεπτότερον τοῦ δῖους.

Τὰ πτερά τοῦ κύκνου χρησιμοποιοῦνται ὅπως τὰ πτερά τῆς χνούς. τὰ μὲν χονδρὰ ὡς γραφίδες τὰ δὲ λεπτά (τὰ πούπουλα) πρὸς πλήρωσιν μαξιλαρίων. Ός γνωστὸν οἱ βρόειοι λαοὶ κατασκευάζουσιν ἐκ λεπτῶν πτερῶν εἰδὴ ἐφαπλωμάτων(édredons) τὰ δόποια εἶνε ἐλαφρότατα καὶ θερμότατα.

Διὰ τοῦτο τὰ πτερόν τοῦ κύκνου ἔχουμεν
μεγάλην ἐμπορικὴν ἀξίαν, πολὺ μεγαλει-
τέραν τῶν πτερῶν τῆς χνύνος καὶ τῆς νήσ-
σος καὶ οἱ ἐκτρέφοντες κύκνους χρωσ-
μοποιοῦσιν αὐτά. Παραδείγματος χάριν
ἐπὶ τοῦ Σπρέου ποταμοῦ ὅστις διορρέει
τὸ Βερολίνον συντηροῦνται χιλιάδες κύ-

κνων, καλλωπιζόντων τὸν μονοτόνως ἡ-
φέμα δέοντα εὐρὺν ποταμόν. Τὰ ήμιά-
γρια ταῦτα πτηνά τὰ διοῖα ἀποτελοῦσι
τὴν διασκέδασιν τῶν κατοίκων καὶ τρέ-
φονται ἐκ τῶν φυτῶν καὶ ζωῷσιν τοῦ ὄ-
δατος, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τὸν εἰς περι-
πατον ἔχερχομένων διαβατῶν διῆρτοι, ἀ-
νίνουσιν ἄλλα μὲν εἰς τὸν δῆμον ἄλλα εἰς
τοὺς ιδιοκτήτας τῶν παρὰ τὸν ποταμὸν
ἐπαύλεων. "Απαξ τοῦ ἔτους ὅμως συλ-
λαμβάνονται ὑπὸ ἐπιτηδείων θυμαλέων
ἔργατῶν δένονται καὶ «μαδιώνται» μὲ τρό-
πον ἐννοεῖται, τὰ δὲ πτίλα (πούπουλα)
χρησιμοποιοῦνται ως προϊὸν μεγάλης ἐμ-
πορικῆς ἀξίας.

Ἐπίσος τὸ δέρμα τοῦ κύκνου χρωστικοὶ εἰσται ὡς διφθέρα (γοῦνα) ὑπὸ τῶν παρόχοντων ἐκ ρευματισμῶν.¹ Ενιοτε μάλιστα τοιαύτην «fourrure» γίνεται τοῦ συρμοῦ καὶ τότε ἡ τιμὴ τῶν κύκνων ὑψοῦται πολὺ.

Ἄρα γε τὰ προϊόντα τοῦ κύκνου δηλ.
τὰ πτερά καὶ τὸ κρέας του εἶνε ἀρκετά δι-
πως πληρώνωσι τὰ ξεσόδα τῆς ἐκτροφῆς
του; καὶ εἶναι δὲ κύκνος ἀντικείμενον κτη-
νοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων;

Παρηλθον οι χρόνοι κατά τους δροίους οι κύκνοι ἐστάλιζον τὰς βασιλικὰς τραπέζας καὶ τὸ δεῖπνα τῶν πλουσίων. Ἀλιθὲς εἶναι ὅτι ἐκεῖ ὅπου οι κύκνοι ἔχουσιν ἀρκετὸν ὕδωρ εἰς τὴν διάθεσίν των, εὑρίσκουσι το μεγαλείτερον μέρος τῆς τροφῆς μόνοι των, οὐθενὶς ἀσυντήροσίτεων δὲν εἶναι πολυδάπανος. Ἐπειδὴ δὲ ἀντέχουσι καλῶς εἰς τὸ ψῦχος καὶ ὑπερασπίζονται ἔνεκα τῆς μεγάλης σωματικῆς δυνάμεως των μόνοι των κατὰ τῶν διπόδων καὶ τετραπόδων κλεπτῶν, ή ἐξασθάλισις αὐτῶν δὲν ἀπαιτεῖ πολλάς μερίμνας ἐκ μέρους τοῦ κτηνοτρόφου.

Ο κύκνος θὰ ἴτο ἐξ ἀπαντος πολυτιμότατον οἰκόδιτον πτννόν, ἐὰν δὲν ἐνικᾶτο ὑπὸ συγγενῶν αὐτοῦ χνωνῶν καὶ νησθῶν.

Ἐάν τὰ πτερά τῆς χνούς εἶναι κατώτερα τῶν πτερῶν τοῦ κύκνου, τὸ κρέας τῆς εἶναι δύμολογουμένως νοστιμώτερον καὶ τρυφερώτερον.

Πρός τούτοις δέ κύκνος ἀναπτύσσεται μετά ἀπελπιστικῆς βραδύτητος, καὶ βραδέως πολλαπλασιάζεται. Τί μᾶς ὠφελεῖ η μακροβιότης του, (δέ κύκνος ζῆται ἑκατὸν ἔτη καὶ πλέον ἀφοῦ μόγον τὸ τρίτον η τεταρτον ἔτος τῆς ζωῆς του ἀρχίζει νὰ πολλαπλασιάζεται;

Διὰ τοὺς λόγους τούτους πανταχοῦ ὅπου
ὑπάρχουσιν οἱ ὄφοι πρὸς συντήρησιν ὑ-
δατοβίων πτηνῶν ὁ πτηνοτρόφος προτιμᾶ-
τὴν ἔχειν καὶ τὴν νησίδαν. Τὰ πτηνά ταῦτα
πολλαπλασιάζονται πολὺ εὔκολωτερον,
ζῶντα (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν μονόγαμον
κύκνον) ἐν πολυγαμίᾳ, δηλ. εἰς ἕρθον
ἐπαρκεῖ διὰ πέντε ἔως δεκαπέντε θήλας.

Διὰ τοῦτο ὁ κύριος προορισμὸς τοῦ
κύκνου ἔνεσται καλλιεργέσθαι μὲν δέδηλον

κύκνου είναι νά καλλωπίζῃ, νά διδηρήζων
καὶ χάριν εἰς τοὺς ποταμούς εἰς τὰς λίμ-
νας, καὶ νά φέρῃ ὀλίγην κίνησιν εἰς τὴν
μονοτονίαν τῶν πλανσίον τοῦ ὄδυτος ἐπαύ-
λεων καὶ περιπάτων. Ὁ προοϊσθμός οὗτος
δὲν είναι τόδον δευτερεύων δύον ἐκ πρώ-
της ὅψεως φαίνεται. Εάν είναι τῷ ὄντι
ἀληθὲς ὅτι ἡ θέα ὥραιών ἀγαλμάτων,
κλασικῶν οἰκοδομῶν, καλλιτεχνικῶν εἰκό-
νων κτλ. ἔξευγενίζει τὸν χαρακτῆρα, ἔξη-

μερώνει τὰ ἥθη, καὶ last not least
ἔξωρατζει τὸ ἀνθρώπινον γένος, βεβαίως
καὶ ἡ θέα ὠραίων ἀντικειμένων τῆς φύσε-
ως, οἷον γραφικῶν δένδρων γλυκέως χρω-
ματισμένων ἀνθέων καὶ ὠραίων ζώων εἰς
τὸν αὐτὸν σκοπὸν συντελεῖ. "Οπως ὁ
εὐγενής ἀραβικός ἵππος εἶναι ὃν ὑπερό-
χου καλλονῆς τοιαύτης ὥστε πᾶς ἀνθρω-
πος ἔχων δόσιν τινὰ καλαισθησίας αἰσθά-
νεται ἐνώπιον αὐτοῦ αἰσθημα ὅμοιον ἐ-
κείνου τὸ δόπιον αἰσθάνεται θεώμενος τὸ
ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, οὕτω καὶ ὁ κύ-
κνος ἀπεσπά τὴν προσοχὴν καὶ τὰ βλέμ-
ματα παντὸς φιλοκάλου. "Οθεν δίκαιον
ἔχουσιν αἱ πλησίον ὑδατος κείμεναι πό-
λεις νὰ θεωρῶσι τὸ ὠραῖον μεγαλοπρεπὲς
τοῦτο πτηνὸν ὡς δριτὸν καλλιτεχνικὸν
μέσον πρὸς καλλωπισμὸν τῆς μογοτονίας
τῶν ὑδάτων.

Ο κηπουρός, δότις καλλιεργεί τὰ λαχανικά χάριν κερδοσκοπίας ἔχει συνήθως ικανὸν δόσιν καλαισθοῖς αἵτε νὰ ἀφιερώσῃ ἔστω καὶ μικρὸν μέρος τοῦ λαχανοκήπου του εἰςτὴν καλλιεργίαν ὀδίγων ἀνθεών μόλον ὅτι γνωρίζει ὅτι ηδύνατο εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν νὰ καλλιεργῇ ἀλλὰ φυτὰ ὀδιγάτερον ώραῖα ἀλλὰ περισσότερον προσδοθόρα. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ηδύνατο καὶ ὁ πτινοτρόχος, ὁδάκις τὸ ἐπιτρέπουσιν αἱ περιστάσεις, νὰ ἐκτρέψῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν χνυῶν καὶ νησσῶν καὶ ἐν ἡ δύο τείγην κύκνων.

Αλλ' ἀς ἀφίσωμεν κατὰ μέρος τὴν καλλιτεχνικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος καὶ ἀς ἰδωμεν μῆπως ὁ κύκνος ἐκτελεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ἄλλον εἰδικὸν προορισμόν.

Τριποθέσατε οὖτις ἐν τῇ αὐτῇ λίμνῃ ζῶσιν
διοιοῦντος, καὶ κύκνοι καὶ πα-
ρατηρήσατε τὰς συνθετικὰς τῶν οὐρανοφί-
λων τούτων πτηνῶν.

Αἱ μὲν χῆνες θὰ ἀρκεθῶσιν εἰς τὸ νὰ
λούωνται δίς οὐ τρεῖς τῆς ἡμέρας ἐν τὸς
τῆς λίμνης ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερον μέρος
τῆς ἡμέρας θὰ διέλθωσι μακρὰν τοῦ ὄντος
βόσκουσαι ηὔέμα καὶ συστηματικῶς

ώς ἀγελάδες τὸ χρότον τῶν πέριξ λειμώνων. Τουναντίον αἱ νῆσσαι καὶ οἱ κύκνοι δὲν ἔχερχονται εἰς τὴν ξηράν, εἰμὶ διὰ νὰ κοιμῶνται καὶ καλλωπίζονται, εἰναι ἄλλως τε τόδον δυσκίνητα ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπερε οὐδόλως ἀπομακρύνονται τοῦ ὕδατος. Τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ἡμέρας διέρχονται ἐντὸς τοῦ ὕδατος πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς.¹ Ἐνταῦθα παρατηρεῖται οὐδιώδης διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων εἰδῶν. Αἱ νῆσσαι εἶναι πανταχοῦ παροῦσαι, ἄλλοτε ἀναδιψόσι τὴν ίδιν πρὸς ἀναζήτησιν σκωλήκων, ἄλλοτε ἔξα-
φανίζονται ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος καὶ δύνουσιν εἰς μέγα βάθος πρὸς ἀνακάλυψιν διστυχοῦς τίνος κεκρυμμένου ἐκεὶ λιχόνος. "Οταν δὲ λίμνη εἶναι μικρὰ κατορθοῦσιν ἐντὸς δλίγου νὰ θολωσάσιν ἐντελῶς τὸ ὕδωρ, νὰ καταστρέψωσιν δῆλα τὰ ἐντὸς ὑπάρχοντα ζωῦφια, τὰ δὲ ὑδατόβια φυτὰ τὰ όποια ἐκριζοῦνται τυχαίως διὰ τοῦ ἐμπαθοῦς κυνηγίου ἐπιπλέουσι σπιπόμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος δηλαδὴ αἱ νῆσσαι τείνουσιν νὰ μεταβάλλωσι τὴν λίμνην εἰς ἔλος ἐκπνέον μιάσματα. Τουναντίον δὲ κύκνος οὐδέποτε δέει εἰς τὸ βάθος οὔτε θολώνει τὸ ὕδωρ ἀνα-

σκάπτων τὸν βορδορώδη πυθμένα, ἀλλ' ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ ἀποκόπη μόνον τὰ φύλλα τῶν ὑδατοβίων φυτῶν τὰ δοῦια τρώγει. Δὲν θολώνει τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὸ καθιστᾶ διαυγέστερον.

Ίδου μία λειτουργία ὑγειονομική τοῦ κύκνου.

Ἐχομεν εἰς τὸν δημόσιον κῆπον μιᾶς πόλεως ὅπου οἱ κάτοικοι κάμνουσι τὸν πεγίπατον ἢ εἰς ἴδιωτικὸν κῆπον πέριξ ἔξοχικῆς ἐπαύλεως μικράν τεχνητὴν λίμνην, υπεριέστερην φυτὰ ἔχουσιν ἐκτοπίσει τὰ ἀσθενέστερα καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα θνήσκοντα καὶ σπόρμενα παράγουσιν ἐλάωδην μιάσματα.

Εἰς τὶς ὁφείλεται οἱ δυσάρεστος αὔτη κατάστασις; Βεβαίως εἰς τὸ διτὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ λίμνῃ ζῶα νὰ τρώγωσι τὰ χόρτα ταῦτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐφόδου σχηματίζονται πρὶν λάβωσι καιρὸν ν' ἀναπτύσσωνται πολὺ καὶ ν' ἀποθνήσκωσι φυσικὸν θάνατον σπορόμενα.—“Οταν δύμως ὑπάρχουσι κύκνοι ἐντὸς τοῦ ὕδατος, οὐτοι περιορίζουσι τὸν βλαστὸν τῶν ὑδατοβίων φυτῶν καὶ συντελοῦσι τοιουτορόπως εἰς νὰ ὑγιάνωσι, νὰ ἀπολυμάνωσι τὸ στάδιμον ὕδωρ μικρῶν λιμνῶν.

Ηέσσον ὡραῖον θὰ πῆτο ἐὰν εἰς τὸν κῆπον τοῦ Ζαππείου δουν ὑπάρχει πᾶν μικρὰ δεξαμενὴν ὡς εἶδος τεχνικῆς λίμνης είχομεν ἐν ζεῦγος κύκνων. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται μόνον νὰ τεθῇ πέριξ τοῦ ὕδατος κιγκλίδωμα χαμπλὸν καὶ ἐπὶ τῆς διχθῆς μικρὰ κομψὴ στέγη πρὸς παροχὴν σκιᾶς καὶ κατοικίας εἰς τοὺς κύκνους. Οἱ κύκνοι πῆθελον ισως πρόσελκύσει τινὰς ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ «καβ» αὐτὸς περιπάτου» συνωστιζομένου πλήθους νὰ κατέλθωσι πρὸς τὸν κῆπον καὶ πρὸ πάντων τὰ παιδία θὰ ἔβλεπον μετὰ μεγίστης χαρᾶς καὶ θὰ διεσκέδαζον, ὡς τοῦτο ἀλλαχοῦ γίνεται, ρίπτοντα δρότον εἰς τοὺς κύκνους. Πρέπει δύμως νὰ προσθέσω διτὶ οἱ μικροὶ μέλανες κύκνοι τῆς Αὐστραλίας εἶναι πολὺ καταλληλότεροι διὰ τὸ κλιμά μας ἢ οἱ λευκοὶ κύκνοι τῆς Βορείου Εὐρώπης.

Ρατενόλδος Δημητριάδης

ΕΙΚΟΝΕΣ

· Ο Τσάρεβιτς

Ο συμπαθέστατος διάδοχος τοῦ ωραδού θρόνου, διέλλων αὐτοκράτωρ τῆς μεγίστης θρείου αὐτοκρατορίας, διάδοχος Νικόλαος δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐπανειλημμένως πᾶν μᾶς ἐπεσκέψθη εἰς διαφόρους ἐπισημότερους περιστάσεις καὶ διέμεινεν ἐφ' ίκανον παρ' ήμιν φιλοξενούμενος διγλυκίς, διάδρος, διτρυφερός, διχαρίεις βλαστὸς τῆς ἔχοντος γενεᾶς τῶν Ρωμανῶν, εἰς διν θάρισμα τὸ βαρύν θορτίον τῆς κληρονομίας τῶν προγόνων του. Αλλ' ἡ ἀγγελθεῖσα εἰ-

δησίς διτὶ τὸ βάρος αὐτὸς πρόκειται νὰ τὸ συμβαστάσῃ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου του μὲ μίαν ἐλληνίδα βασιλοπούλαν, μὲ μίαν κόρην τῶν Ἀθηνῶν καὶ αὐτὴν, μὲ τὴν ὥραν πριγκίπισσαν Μαρίαν,—ἐνωσίς τὴν ὁποίαν προεδήμανεν χαριέσταται εἰδυλλιακαὶ σκηναὶ κατὰ τὰ πρόγονούς της ταξιδεύει τοι, —καὶ διτὶ διαβάσεως τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ ὑπερεφαλάγγισε τοὺς ἐπαναστάτας, ὠνομάσθη διὰ μιᾶς λοχαγός. Ὑπηρέτησεν ἀκολούθως ὡς ἀρχηγός διαφόρων σωμάτων διακριθεὶς ἐπίσης ἐν τῇ καταδιώξει τῆς ληστείας. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὀθωνοῦ, ὑπὲρ διαβάσθη μετὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ Σεοδώρου Γρίβα, ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἐθνικήν διαμονήν του, περιβάλλει τὴν διφίξιν του δι' ὅλως ἔξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐν τῷ συγχρόνῳ ἐλληνισμῷ. Καλῶς νὰ ἔλθῃ διάδοχος τῆς Τσάρεβιτς!

Νεκόλαος Ιωαννίδης

Ο Νικόλαος Ιωαννίδης ὑπῆρχεν ἀρχαῖος δικαστικός λειτουργός ἐκ τῶν εὐδοκιμωτέρων. Απὸ μακρῶν ἐτῶν διατελῶν ὑπάλληλος ὑπερέτησεν εἰς διαφόρους θέσεις, ἀνῆλθε δὲ μέχρι τῶν ἀνωτάτων βαθμῶν τῆς ὑπηρεσίας. Πρὸς πολλοῦ δὲ διετέλει ἐπίτιμος ἀντιπρόσεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἵτο ἐκ τῶν συμβούλων τῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Συνέγραψε πολλὰ νομικὰ βιδία, ἀκτιμώμενα παρὰ τῶν δικαστικῶν μεγάλως. ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ιδιως τὸν κατέτηπε γνωστὸν ἡ χρονικωτάτην «Πεῖρα», διγκῶδες καὶ πολύτομον νομ. εὐθετήριον, περιλαμβάνον τὸν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καλ. Χρότος ἀνὴρ δ' ἐν συνδώῳ καὶ πεπαιδευμένος κατέλιπε μνήμην διαν ἀγαθήν.

Έρεπτια Ηερεπόλεως

Η εἰκὼν αὐτὴ παριστᾶ ἐρείπια τῆς ἐν Ασίᾳ διασῆμου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα Περσεπόλεως, μελαγχολικοὺς κίονας δρθίους ἐν τῇ ἐρημίᾳ καὶ συντρίμματα τῆς πολυθορύσου καὶ μεγάλης ἀλλοτε ἐκείνης ἐκ τῶν ἐν Ανατολῇ πρωτεουσῶν, ἐπιζώντα αὐτῆς μετὰ αἰώνας τόσους πᾶν καὶ εἰλημμένα ἐξ ιχνογραφήματος ἐπὶ τόπου.

Νεκόλαος Μπουκουβάλας

Η εἰκὼν τοῦ Νικολάου Μπουκουβάλα διάθυμος εἰς τὴν ἡρωϊκωτέραν ἐποχὴν τοῦ ἡμετέρου θηνούς, τὴν ἐποχὴν, καθ' ἓν τῷ θέθει βράζουσα εὐγενῆς δρμῆς παρηγαγε τοὺς τιμωρούς τῶν τουρκικῶν ἀδικιῶν καὶ τοὺς ιδρυτάς τῆς ἔθνικῆς ἀποκαταστάσεως. Η οἰκογένεια Μπουκουβάλα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰώνος πήγειρε πόλεμον ἐξοντώσεως κατὰ τῆς τουρκικῆς τυραννίας, ἢ δὲ ἔθνικὴ Μοῦσα διὰ τῶν θαυμασίων ἐκείνων ἀσμάτων τοῦ λαοῦ, περιπαθῶς ἐξύμνησε τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις σειρᾶς δῆλης ἐξόχων πολεμιστῶν, τοῦ Γιάννη, τοῦ Κώστα, τοῦ Στέργιου Μπουκουβάλα, οἱ δοῦλοι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν Ἀγράφων ὑπερήφανοι ἀνίδρυσαν τὸν θρόνον τῆς ἐλευθερίας. Τελευταῖα ιερὰ προσδοκία τῆς οἰκογένειας ταῦτης εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἔθνικῆς παλιγγενεσίας ὑπῆρχεν ὁ πατὴρ τοῦ Νικολάου Μπουκουβάλα, ὁ δοῦλος ἀνεσκολοπίσθη ἐν Αθηναίαις ὑπὸ Κιουταχῆ. Ο Νικόλαος Μπουκουβάλας ἐγεννήθη τῷ 1812 ἐν Μπουκούτσα τῶν Ἀγράφων. Νεώτερος ἐτὶ διακριθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν στασιαστῶν

Στράτου καὶ Ζέρβα ἐκστρατείᾳ τοῦ θεοῦ του Θεοδώρου Γρίβα, καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ ὁρᾶς διαβάσεως τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ ὑπερεφαλάγγισε τοὺς ἐπαναστάτας, ὠνομάσθη διὰ μιᾶς λοχαγός. Ὑπηρέτησεν ἀκολούθως ὡς ἀρχηγός διαφόρων σωμάτων διακριθεὶς ἐπίσης ἐν τῇ καταδιώξει τῆς ληστείας. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὀθωνοῦ, ὑπὲρ διαβάσθη μετὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ Σεοδώρου Γρίβα, ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἐθνικήν διαμονήν του, περιβάλλει τὴν διφίξιν του δι' ὅλως ἔξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐν τῷ συγχρόνῳ συγχρόνῳ ποταμοῖς τοῦ Εύρυτανίας. Ο Ν. Μπουκουβάλας, γόνος αὐτὸς τῆς πολεμικῆς οἰκογένειας, ιδιάζοντα εἶχε θαυμασμὸν πρὸς τὰ γράμματα· δὲν ήγάπα μόνον τὸ δόρυ τῆς Αθηνᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς σοφίας αὐτῆς ἐνθερμούσην λάτρης. Διὸ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων αὐτοῦ ἐποίησετο θυσίας ὑπερανθρώπους ἀναλόγως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, πεποιθὼς διτὶ πρὸς ὅλην ἐμπέδωσιν τῆς προόδου καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τοῦ θηνούς ή πνευματικὴν ἀνάπτυξις πρέπει νὰ συμβαίξῃ πρὸς τὴν πραγματικὴν τῶν ὑλικῶν αὐτοῦ δυνάμεων ἐνίσχυσιν.

Τὸ ἐν Πύλῳ μνημεῖον

Σεμνὴ καὶ ἐπιβάλλουσα ἐορτὴ ἐτελέσθη ἐσχάτως ἐν Πύλῳ. Κατ' ἀπόφασιν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ιδρύθη ἐν Σφακτηρίᾳ μνημεῖον εἰς τοὺς κατὰ τὸ τέλος τοῦ θηνούς πεσόντας ἀγνώστους περιθώρους ἀπότελεσμα τὸ περιθύμων ναυμαχία τῶν στόλων τῶν τριῶν συμμάχων δυνάμεων Γαλλίας, Αγγλίας καὶ Ρωσίας πρὸς τὸν τουρκοαιγυπτιακόν, καταστραφέντα ἐξ ὀλοκλήρου, τῆς δοπιάς ἀπότελεσμα ὑπῆρχεν ἡ ὁριστικὴ ἀπελευθέρωσις τῆς Ελλάδος καὶ τὸ πέρας τῆς ἐν αὐτῇ ἐπαναστάσεως. Εἰς τὴν ἐπὶ τῇ περατώδει τὸν ιδρύματος μνημόδυνον ταύτην τελετὴν παρίστατο ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτής τῆς Γαλλίας κ. Μοντολών, δι μετὰ τόσης δεξιότητος καὶ νομοδύνης ἀντιπροσωπεύων παρ' ήμιν τὴν κυβερνητούς της, καὶ μοῖρα γαλλικοῦ στόλου. Ή ἐορτὴ ἐτελέσθη μετὰ πάσης ἐπισημότητος συμμετασχόντων δεόντως καὶ τῶν ἡμετέρων, εἰκόνα δὲ τοῦ ιδρυθέντος μνημείου δημοσιεύομεν.

ΝΕΩΤΕΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Τὸ «Ἀθήναιον» τοῦ Λονδίνου ἀγγέλλει διτὶ προσεχῶς ἐκδοθήσεται συλλογὴ «Ωδῶν ἐκ τῶν Ελλήνων δραματικῶν» μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ βιβλιογραφίας ὑπὸ Πολάρ. Ή συλλογὴ αὐτὴ περιλαμβάνει τὸ ἐλληνικὸν κείμενον τεσσαράκοντα τῶν ὀδραιοτέρων χορικῶν ὡδῶν μετὰ μετατρέψεως εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐμμέτρως ὑπὸ τῶν κ. Μπρόσουνικ, Σουίμπορην καὶ δικτυών διακριμένων ποιητῶν τῆς Αγγλίας.

— Η πρὸ πολλοῦ ἀναγενούμενη νέα σκδοσίας τοῦ «Λεξικοῦ τῶν ἐλληνικῶν δραματικῶν» τοῦ Σμιθ γενήσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου Μόραι. Ή ἀναθέωσης τοῦ λεξικοῦ τούτου ἀναγνούμενος καὶ Μάρινδιν. Η ἐλαβε